

Kamień

naturalne

piękno

**Kamień w domu
i w ogrodzie**

Tomasz Wojciuk

fol. Libet

Jest piękny, trwały, świetnie harmonizuje z otoczeniem, elegancko wygląda. To tylko niektóre zalety kamienia. Oprócz tego jest naturalny, dodaje powagi i prestiżu. Wykonuje się z niego posadzki, cokoly, elewacje ścienne, blaty kuchenne, armaturę łazienkową, a także wykładania nim kominki i schody. Na zewnątrz można robić z niego murki, ścieżki, oczka wodne, strumyki, podjazdy, tarasy, skarpy i ogrodzenia. W Polsce najczęściej wykorzystuje się występujące w różnych odmianach granity, marmury, trawertyny i piaskowce. Podpowiadamy, jakie może być zastosowanie tych kamieni zarówno w domu, jak i w ogrodzie.

W domu...

Przed przystąpieniem do prac związanych z urządzeniem wnętrza musimy postawić sobie kilka kluczowych pytań. Po pierwsze, dobrze jest zastanowić się, jaki efekt chcemy osiągnąć; czy wnętrze naszego domu ma być ciepłe i przytulne, czy może raczej dostojne i eleganckie. Elementy z kamienia o wiele bardziej pasują do tego drugiego. Kolejne pytania muszą dotyczyć kolorystyki kamienia (obecnie bardzo modne są jasne odcienie), jego faktury i tego w jakich ma znaleźć się pomieszczeniach. Kiedy już wszystko sobie dokładnie przemyślimy, wówczas można przystąpić do wyboru konkretnych rodzajów kamienia.

Posadzki

Zarówno ciągi komunikacyjne, jak i posadzki w pomieszczeniach czy schody, z uwagi na to, że poddawane są stałemu naciskowi i narażone są na ścieranie i zabrudzenia, powinny być wykonane z kamienia twardego, nieprzepuszczalnego, o niskim stopniu ścieralności. Na posadzki w okolicach wejścia, które najszybciej się brudzą, najlepiej nadaje się bardzo twardy i odporny na uszkodzenia mechaniczne granit. Kamień ten znajduje zresztą zastosowanie nie tylko w domu, ale także w obiektach użyteczności publicznej, w których odbywa się intensywny ruch kołowy czy pieszy (np. perony). Jego faktura może być gładka: szlifowana lub polerowana, ale także płomieniowana lub młotkowana, co nadaje powierzchni kamienia chropowatości i tym samym – lepszej przyczepności.

Innym kamieniem, z którego wykonuje się posadzki, jest delikatniejszy od granitu i bardziej zróżnicowany kolorystycznie marmur.

Świetnie pasuje do łazienek, salonów oraz na schody. Znakomicie komponuje się z metalem i drewnem.

Nie należy natomiast układać go przy wejściach, ponieważ tam znajduje się zwykle dużo drobin piasku, które mogą zmatowić jego szlachetną powierzchnię.

Marmur nie nadaje się też na podłogę w kuchni, bo nie jest niestety odporny na działanie kwasów znajdujących się w produktach spożywczych (sok z cytryny, ocet), chłonie jej może się odbarwiać, co widać zwłaszcza na jego jasnych odmianach.

Tańszą alternatywą dla kamieni naturalnych są konglomeraty, czyli naturalne ka-

mienne kruszywo z 5-procentowym dodatkiem żywicy poliestrowej i pigmentów.

Na każdej posadzce świetnie sprawdzają się zwłaszcza konglomeraty granitowe i kwarcowe (najtwardsze i najbardziej odporne na ścieranie).

Kuchnia

Nadają się tu wspomniane wyżej konglomeraty (granitowy lub marmurowy). Ich jedyną wadą jest to, że szybciej niż kamień naturalny ulegają biodegradacji (zwłaszcza konglomeraty marmurowe), co może owocować np. nierównościami blatu.

W kuchni znakomicie sprawdzają się też lity granit oraz silestone, czyli kwarcogranit zawierający aktywny środek bakteriobójczy.

Jest on odporny na ścieranie, łatwy w obróbce i mało nasiąkliwy. Dzięki temu świetnie nadaje się na blaty kuchenne. Inny kamień, który nadaje się na blaty, to Bianco Macaubas – kwarcyt pochodzący z Brazylii. Jest biały i ma subtelne, zielonka-

◀ Blat z marmuru nie chłonie wody – jest więc doskonały do łazienki

Blat kuchenny z granitu Madura Gold

foto: Athena Marmor Polska

we, układające się w poziome linie. Nie chłonie wody, jest odporny na zarysowania i zabrudzenia.

Pomimo, że możliwości jest wiele i tak najbardziej popularne są blaty granitowe. Dlaczego? Otóż po pierwsze, granit jest materiałem niepalnym i długo się nagrzewa (można bez obawy przed poparzeniem stosować go w pobliżu kuchennych palników). Po drugie, na blacie z granitu można kroić, ubijać, miazdżyć bez obawy, że się go porysuje. Po trzecie, nie wchodzi w reakcje z detergentami i kwasami oraz nie przepuszcza wody, co sprawia, że łatwo się go myje.

REKLAMA

foto: Marmur Sławnowice

SINTON SALON FIRMOWY

ul. Bartycka 26 paw. Abis lok. 675

Warszawa

tel. kom. 0501 467 492

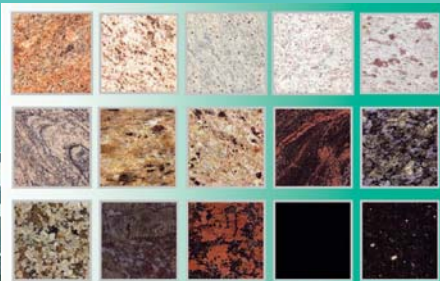
www.sinton.pl, email: sinton@sinton.pl

Oferta:

- płytki
- mozaiki
- blaty
- umywalki
- brodziki
- schody
- parapety
- meble ogrodowe

Kamienie naturalne:

- granit, marmur,
- onyx, alabaster,
- trawertyn,
- piaskowiec

Przegląd rynku

Na kuchenne ściany natomiast świetnie nadaje się dający wrażenie trójwymiarowości trawertyn.

Salon

Na salonowe kolumny idealny będzie piaskowiec lub trawertyn, zaś na posadzkę – marmur, który dobrze jest co jakiś czas polerować i impregnować. Donice na kwiaty możemy natomiast zamówić z onyksu – bardzo dekoracyjnego minerału, będącego odmianą agatu.

Łazienka

Tu idealne będą niechłonne wody granity lub marmury. W łazience świetnie prezentuje się też trawertyn (jest słoneczny i ciepły, ale zarazem ascetyczny), a także silestone i kwarcyty. Umywalki mogą być zrobione z granitu, marmuru lub barwnego onyksu.

Najwięcej zabiegów pielęgnacyjnych wymaga trawertyn, którego otwory dobrze jest wypełnić żywicą lub silikonem, a następnie wypolerować. Tylko w ten sposób będzie on właściwie chroniony przed wodą i zanieczyszczeniami.

Kominek

Ma on być nie tylko ozdobą salonu, ale także spełniać podstawowe wymogi związane z funkcjonalnością. Chodzi zwłaszcza o łatwość czyszczenia, energooszczędność i wytrzymałość. Otaczający kominek naturalny kamień nie tylko świetnie się prezentuje, ale także, nie zmieniając swych właściwości, nagrzewa się, a potem godzinami oddaje magazynowane ciepło. Jednym z popularniejszych kamieni stosowanych do obkładania kominków jest trawertyn, nadający pomieszczeniom nieco rustykalny charakter. Może

on być w stu procentach naturalny, wówczas ma strukturę porowatą z mikroskopijnymi dziurkami, lub szpachlowany, żywicowany, a następnie polerowany. Kominki obkłada się również granitami, marmurami, piaskowcami, konglomeratami oraz...

wapieniem. Bardzo popularny jest zwłaszcza ten z okolic Kielc, zwany marmurem bolechowskim. Kamień ten świetnie nadaje się do szlifowania i polerowania oraz występuje w szerokiej gamie kolorystycznej, począwszy od beżów, a skończywszy na brązach.

Parapety

Na parapety świetnie nadaje się piaskowiec, występujący w kolorach od szarego, poprzez beżowy i biały, aż do żółtego. Trzeba tylko pamiętać, że łatwo się ściera, wymaga częstego czyszczenia i impregnacji. Inne popularne kamienie z przeznaczeniem na parapety to granit i marmur, a także konglomerat. Dobierając ich odcień oraz fakturę, należy pamiętać, aby współgrały one kolorystycznie z posadzką. Często parapety z kamienia po ułożeniu i zeszlifowaniu rogów pokrywa się warstwą żywicy, która zapobiega ich matowieniu oraz powstawaniu przebarwień.

Schody

Tu stosuje się głównie granity, marmury i trawertyny. Piaskowiec na schody raczej się nie nadaje, ponieważ łatwo się ściera. Aby się nie ślizgać, powierzchnię schodów należy zmatowić lub nakleić na stopniach specjalne chropowate nakładki.

Pielęgnacja

Kamień, aby zawsze dobrze wyglądał, należy regularnie poddawać zabiegom pielęgnacyjnym.

Na samym początku, zaraz po położeniu należy starannie go umyć, używając emulsji z połyskiem lub flauty (preparat na bazie fluorkrzemianów). W przypadku marmuru dobrym pomysłem jest impregnacja, chroniąca go przed plamami z owoców, jarzyn, tłuszczu, a także kwasami i odbarwianiem (dzięki impregnacji łatwiej usuwać też powstałe zabrudzenia!). W żadnym wypadku do czyszczenia marmuru nie należy stosować

Okładzina kamienna pełni nie tylko funkcję dekoracyjną, ale i ochronną

fol. Kamieniarstwo Pawlik

środków zawierających chlor. Tłuste plamy usuwa się, stosując preparaty o odczynie zasadowym. Granit z kolei można co jakiś czas pastować bezbarwnymi pastami polerskimi z domieszką wosku, które podkreślają naturalny kolor kamienia. Do czyszczenia trawertynu najlepsza jest zwykła woda, ewentualnie z domieszką szarego mydła.

Piaskowce, w przeciwieństwie do innych kamieni należy impregnować wielokrotnie. Zaimpregnowany kamień nie powinien przyjmować wody, ale też nie powinien być zamknięty – powinien oddychać. W przeciwnym razie, gdy nie ma wymiany powietrza i pary wodnej, w pomieszczeniach obłożonych kamieniem może tworzyć się grzyb. Impregnowanie piaskowca ogranicza także jego ścieranie.

Ważne jest, aby do czyszczenia i pielęgnacji kamienia używać tylko produktów markowych, które nie spowodują ich zmatowienia lub zniszczenia. Ciekawym pomysłem są impregnaty podkreślające naturalny kolor kamienia, które sprawiają, że wydaje on się mokry (tzw. efekt mokrego kamienia).

Należy pamiętać, że każdy środek do pielęgnacji kamienia ma swoje przeznaczenie: są osobne środki do mycia (zwykle o odczynie obojętnym) oraz do impregnacji.

Wady kamieni

Wszystkie kamienie są ciężkie, dlatego biorąc pod uwagę obciążenie stropu, powinno wyklądać się nimi raczej partery domów. Jeśli chodzi o walory użytkowe, to kamienie nie powinny być stosowane w pokojach dziecięcych i sypialniach, ponieważ są z natury zimne i mało przytulne. Dodatkowo są twarde i nie amortyzują upadków, co może być problemem, gdy mamy w domu małe dzieci. Warto zwracać uwagę na to, aby nie wyklądać śliskimi, polerowanymi kamieniami łazienek, kuchni oraz schodów. W każdym z tych miejsc łatwo mogą one spowodować upadek. Należy też pamiętać,

Schody wykończone kamieniem prezentują się bardzo elegancko

fol. Artstone

że niektóre kamienie są łatwo ścieralne (piaskowiec), a inne łatwo wchodzą w reakcję z kwasami czy chlorem (marmur). Musimy to brać pod uwagę, dobierając poszczególne rodzaje kamieni do danego pomieszczenia.

W ogrodzie

W ogrodzie świetnie sprawdzają się zarówno kamienie zbite, twarde o niskiej nasiąkliwości, jak też porowate i nasiąkliwe. Tych pierwszych używa się do wykładania tarasów, podjazdów i ścieżek, drugie natomiast wykorzystuje się w elementach pionowych i przy elewacjach.

Elewacja

Kamienie z przeznaczeniem na elewację dzielimy na płaskie i rzędowe (tzw. cięte). Jedne i drugie służą do obkładania fundamentów, narożników, ścian oraz do budowania podmurówek oraz ogrodowych konstrukcji, np. grilli, wędzarni czy kominków. Obecnie w sklepach i centrach ogrodniczych dostępny jest szeroki wybór kamieni o różnych fakturach, kształtach i kolorach.

Kamień polny ładnie wkomponuje się w każdy ogród

foto: Ars Mosaiica
foto: JKS/MI

Z ciekawszych warto wymienić szaro-brązowe gnejsy, łupki kwarcytowe (szare) oraz serycytowe (niebieskawordzawe), żółto-białe piaskowce, a także andecyty, różnokolorowe krzemny oraz odporny na zabrudzenia, mroź oraz ścieranie porfir, charakteryzujący się niemal idealnie gładką powierzchnią.

Taras

Na taras lub patio często kładzie się płyty granitowe i bazaltowe, które są stosunkowo proste w obróbce, twarde, odporne na wodę, mroź, ścieranie i inne niekorzystne czynniki zewnętrzne. Trzeba pamiętać tylko o tym, aby kamienie nie miały szlifowanej lub polerowanej powierzchni, ponieważ jak popada na nie deszcz, staną się niezwykle śliskie, mogąc powodować upadki i urazy. Aby uzyskać lepszą przyczepność granit się

groszkuje (służy do tego specjalny młotek groszkownik), co powoduje powstanie na jego powierzchni niewielkich wypukłych punkcików, lub płomieniuje (wypalanie palnikiem), przez co uzyskuje chropowatą fakturę. Innym kamieniem wykorzystywanym do obkładania tarasów jest piaskowiec. Jeśli się na niego zdecydujemy, trzeba wybrać taki, którego nasiąkliwość nie przekracza 3% i... od razu go zaimpregnować. Dobrze jest, jeśli taras, na którym położymy piaskowiec, będzie znajdował się pod dachem, co zniweluje niekorzystne działanie wody. Musimy też często zmiatać z niego piasek, ponieważ kamień ten stosunkowo łatwo się ściera. Na taras

w ogródku skalnym kamienie występujące w okolicy, które będą harmonizowały z otoczeniem. W naszych warunkach znakomicie sprawdzą się zwykle otoczaki, glazy narzutowe, a także kamienie łupane i łamane. Znakomitą propozycją są także mieniące się różnymi kolorami kwarcyty. Kamienie należy wkopywać nieco w ziemię i lekko odchyłać do tyłu. Dzięki temu spływająca z nich woda będzie wsiąkała w podsypkę, a nie kapiała na znajdujące się niżej rośliny.

Donica kamienna z wielobarwnego łupka w kolorze grafitowym i srebrzystorudym

nadają się również niektóre trawertyny, sjenity, marmury (wszystkie trzy wymagają impregnacji), a także gnejsy i porfiry.

Aby surowiec naturalny, którym wyłożymy taras, miał dobrą przyczepność, warto wcześniej zdecydować się na jakąś szorstką fakturę, np. łupaną lub piłowaną.

Do łączenia kamieni zawsze używajmy zaprawy z białym cementem – szary może powodować odbarwienia.

Ogródek skalny

Na pewno nie należy budować ogródków skalnych ze skał miękkich (np. ily) oraz z piaskowca, który stosunkowo szybko ulega zniszczeniu pod wpływem niekorzystnych warunków atmosferycznych. Twarde, granit i bazalt, też w zasadzie do skalniaków się nie nadają. Dobrze jest natomiast umieścić

foto: Semmelrock

oczko wodne

Oprócz zwykłych kamieni łupanych (np. łupka granitowego) i łamanych oczka wodne często wyklada się również srebrnorudym łupkiem serycytowym lub wysypuje żwirem kwarcytowym. Bardzo ciekawie prezentują się wstawki z białego kamienia, który ma oryginalną strukturę w postaci mieniących się różnymi kolorami kryształków. W ocz-

Oczko wodne

Łupek kwarcytowy idealnie sprawdzi się na zewnątrz – na tarasach, ścieżkach, podjazdach

foto: Athena Marmor Polska

kach wodnych należy natomiast unikać wapieni, dolo-
mitów i marmurów, bo wy-
płukiwane z nich przez wodę
wapno ma zły wpływ na rośliny
i ryby.

Ścieżki i chodniki

Tu chyba najbardziej odpow-
iedni będzie granit w po-
staci kostki kamiennej lub
ewentualnie większych płyt
o nieregularnych kształtach.
Znakomite są też małe oto-
czaki (np. dolomitowe), kostki
ze sjenitu (jest trudniejszy od

fol. Libet

granitu w obróbce, za to daje się znakomicie polerować, co pozwa-
la uzyskać świetne efekty wizualne), porfir, żwir krzemowy i grys
serpentynitowy. Wszystkie te kamienie są niezwykle twarde, odpor-
ne na zarysowania i nie wchłaniają wody.

Uwaga! Kamienie przeznaczone na ścieżki powinny zawsze mieć
chropowatą powierzchnię.

Ogrodzenie

Najczęściej ogrodzenia buduje się z kamieni narzutowych, a także
granitów, sjenitów, bazaltów, porfirów i kwarcytów. Te kamienie są
najbardziej trwałe. Nieco bardziej podatne na niszczenie, za to pięk-
nie wkomponowujące się w otoczenie zieleni, są piaskowce i wa-
pienie. Pamiętajmy, że ogrodzenia z samego kamienia mogą przytła-
czać. Głównie dotyczy to mniejszych posesji. Wówczas można je
łączyć z drewnem, otaczać zielenią lub robić w nich ozdobne otwo-
ry. Ekonomiczniejszym rozwiązaniem od kupowania kamienia

w czystej postaci jest
zbudowanie konstrukcji
z żelbetonu i pokrycie jej
kamiennymi nakładka-
mi. Do spajania kamiennych
bloków używajmy
elastycznej, mrozoodpor-
nej zaprawy.

Pielęgnacja

Na pielęgnację kamie-
ni ogrodowych, pomimo
że są bardziej narażone
na niekorzystne działa-
nie czynników zewnętrz-
nych, z reguły poświęca
się mniej czasu niż na po-
lerowanie czy impregna-
cję kamieni, które mamy
w domu. Jest to o tyle zro-
zumiałe, że nie muszą one być tak reprezentacyjne, wystarczy bo-
wiem, że tworzą określony styl czy klimat. To, że kamień pokrywa
się patyną, matowieje lub zarasta mchem, jest naturalnym znakiem
czasu. Jeśli bardzo nam to przeszkadza, czyścimy kamienie ogro-
dowe myjką ciśnieniową typu kärcher lub zwykłą wodą z szarym
mydłem. ■

▲ Płyty ogrodowe imitujące piaskowiec
dobrze komponują się z zielenią

zobaczcie, że nie muszą one być tak reprezentacyjne, wystarczy bo-
wiem, że tworzą określony styl czy klimat. To, że kamień pokrywa
się patyną, matowieje lub zarasta mchem, jest naturalnym znakiem
czasu. Jeśli bardzo nam to przeszkadza, czyścimy kamienie ogro-
dowe myjką ciśnieniową typu kärcher lub zwykłą wodą z szarym
mydłem. ■

fol. Semmelrock

Jaki kamień wybrać?

Poszczególne rodzaje kamienia różnią się znacznie twardością i porowa-
tością, te zaś cechy decydują o tym, jaka jest jego wytrzymałość, ścieral-
ność i nasiąkliwość. Im bardziej miękki jest kamień, tym szybciej będzie
niszczył i tym więcej czasu będzie trzeba poświęcić na jego impregnację
i pielęgnację. Najtwardsze płyty, wykonane z granitu, bazaltu, sjenitu
i łupków są nienasiąkliwe, odporne na mróz i na inne czynniki atmosferycz-
ne. Miękkie – piaskowce, wapień, trawertyny i alabastry – są po-
rowate, a przez to nasiąkliwe i łatwo się brudzą.

Marmur. Kamień o bardzo urozmaiconym ubarwieniu: od jasnoperto-
wego, poprzez biały, niebieskoszary, popielaty lub zielonkawy. Często
ma żyłki lub smugi; po zaimpregnowaniu kamienia jego kolor staje się
intensywniejszy. Marmury mimo, że są twarde nie są odporne na dzia-
łanie czynników atmosferycznych. Marmur łatwo poddaje się obróbce
oraz polerowaniu.

Granit. Występuje w różnych odcieniach szarości, różu. Może też być
czerwony, żółty. Kamień ten jest bardzo trwały i wytrzymały, odporny
na działanie wody, wilgoci, mróz, promienie UV, wysoką temperaturę,
kwasy i zasady. Charakteryzuje się małą ścieralnością i nasiąkliwością,
nie wchłania również tłuszczów. Obróbka granitu nie jest zbyt trudna,
łatwo się go również szlifuje i poleruje. Nie wymaga specjalnych zabie-
gów pielęgnacyjnych.

Piaskowiec. Może być szary, beżowy, biały, a nawet czerwony i żółty.
Poszczególne jego odmiany mogą znacznie różnić się między sobą wła-
ściwościami, np. nasiąkliwością. Piaskowiec łatwo się ściera, jest łatwy
w obróbce, można go szlifować, jednak nie daje się polerować. Należy
go często czyścić i impregnować.

Trawertyn. Jest porowatą odmianą wapienia. Występuje w różnych od-
cieniach: od białego przez beżowe, żółte i czerwone. Głębokie pory trawer-
tynu często się szpachluje, a następnie kamień poddaje się polerowaniu
i impregnuje. Jeśli jako szpachli używa się żywicy lub silikonu, zarys po-
rów pozostaje widoczny. Dzięki impregnatom trawertyn staje się odporny
na zabrudzenia i wilgoć, jednak impregnację trzeba powtarzać.

Bazalt. Może być czarny lub ciemnoszary. Należy do najtwardszych
i najbardziej wytrzymałych kamieni. Jest trudny w obróbce, ale nadaje
się do polerowania.

Wapień. Jest dostępny w kolorach: brązowym, jasnobieżowym, różowym
lub szarym, najczęściej z żyłkowaniem. Stosuje się dwie odmiany mięk-
ką (lekką) i twardą (zbitą). Wapień mają słabą odporność na warunki
atmosferyczne i dużą ścieralność. Wymagają impregnacji.

Łupki. Powstają z rozwarstwienia różnych skał – mają więc różne wła-
ściwości. Występują w bardzo różnych kolorach: grafitowym, zielonym,
bordowym, rudym, miodowym, czarnym i brązowym. Charakterystyczna
warstwowa struktura łupka pozwala na uzyskiwanie z niego cienkich pły-
tek. Występują między innymi łupki grafitowe, serycytowe, tyszczkowe,
chlorytowe, mikowe. Nie są zbyt trudne w obróbce.

fol. Kopalnia Węgla Brunatnego Sienkawa

